

הגנות כלכליות- איך שומרים על הכסף? על הרכוש?

איך מתמודדים עם החשש שבן או הבת הבוגרים ישתמשו לא נכון בכסף? שלא ינצלו אותם?

לא פעם הבן או הבת הבוגרים עם מוגבלויות שמקשות על התנהלות כלכלית. לפני ששוללים מהבן או הבת שימוש עצמאי ברכוש חשוב לזכור שבניית תכנית כלכלית מסודרת, יכולה לתת מענה.

חשוב לזכור: פעמים רבות הדאגות הכלכליות מגיעות מוקדם יותר אצל בן או בת עם מוגבלות שכן עם קבלת קצבאות בגיל 18 ומעבר ממסגרת החינוך לחיים ישנן החלטות כלכליות רבות וחשובות. עם זאת, הרבה מההתמודדות לא שונה מהותית מבן או בת ללא מוגבלות, שנתקלים באותה ההתמודדות רק בגיל מאוחר יותר.

כך הכלים שאנו משתמשים בהם ביום יום לגבי עצמנו, אלו אותם כלים שניתן להיעזר בהם בהתנהלות הכלכלית של הבן או הבת עם המוגבלות.

אז מה עושים? נביא כמה רעיונות:

לבדוק עם מה יש לנו לעבוד?

כדאי לרכז ברשימה מסודרת את כל ההכנסות והנכסים של הבן או לבת, כך לדוגמה:

- הכנסות חודשיות ממשכורת, קצבאות, סיוע משפחתי.
- הכנסות כלליות הצפויות מכספי ירושה, פיצויים ועוד.
- נכסים כגון בית, רכב, תכניות חיסכון פיקדונות ביטוחים ועוד.

אל מול ההכנסות והנכסים לרכז את ההוצאות השונות שצפויות לבן או לבת, כך לדוגמה:

- שכירות, משכנתא וחובות דיור כגון ארנונה, חשמל, מים, אינטרנט.
- הוצאות אוכל, ביגוד, וועד בית.
- טיפולים, תרופות, ואביזרים רפואיים.
- פעילות פנאי.
- שכר עובד/ת סיעודי.
- ככל שהבן או הבת בדיור או תעסוקה מוגנים- סכום הקצבה שעובר למסגרות.

חשוב להכיר: טופס "סל המחיה" של האפוטרופוס הכללי, הוא כלי טוב מאוד לשימוש בפן הכלכלי (גם אם לא מבקשים למנות אפוטרופוס) והוא מובא בפניכם:

סל מחיה עבור אדם שמונה לו אפוטרופוס

מצ"ב טופס סל מחיה (סך ההוצאות והכנסות החודשיות השוטפות והקבועות של האדם שמונה לו כאפוטרופוס).
 סל המחיה נועד להגדיר מסגרת כספית חודשית ומילוי עשוי להקל עליך בהתנהלות השוטפת, הן בבנק והן מול הפיקוח. לשם קביעת סל מחיה, עליך למלא את השאלון הבא עבור חודש אחד ולשלחו בצירוף אסמכתאות למשרדנו. לתשומת לבך, עליך לשמור עותק מסל המחיה ולעדכנו במקרה הצורך בעת שינוי בגובה ההכנסות או ההוצאות של האדם שמונה לו כאפוטרופוס.

שם האדם שמונה לו כאפוטרופוס ותעודת זהות שלו : _____ (שם מלא) _____ (תעודת זהות)
 מס' תיק בית משפט: _____

הרכב סל מחיה עבור חודש ____/____/____

יש לציין הוצאות והכנסות המאפיינות חודש רגיל. אם בחודש זה הייתה הוצאה/הכנסה שאינה אופיינית לחודש רגיל - יש לציין ולהסביר.

ש"ח	ש"ח	הכנסות האדם
	הכנסות משכר דירה	ממשכורת
	הכנסות מעסק	קצבאות המוסד לביטוח לאומי
	תמיכה מהמשפחה	ביטוח סיעודי (בנוסף, יש לציין עד איזו תקופה ניתן הביטוח)
	אחר: _____	פנסיה
	אחר: _____	רנטה/משרד האוצר
	סה"כ הכנסות	תגמולי משרד הביטחון

ש"ח	ש"ח	הוצאות
	כלכלה	שכר מטפל
	ביגוד והנעלה	תרופות ורפאים
	חינוך ותרבות	דמי אשפוז
	אחזקת רכב	שכר דירה/משכנתא
	נסיעות	חשמל
	דמי כיס	מים
	ביטוחים	ארונה
	תשלום חובות	שידורי טלוויזיה
	אחר: _____	טלפון וטלפון נייד
	אחר: _____	גז
	סה"כ הוצאות	ועד בית

הוצאות חריגות צפויות: _____

תאריך: _____

חתימת האפוטרופוס: _____

שם האפוטרופוס: _____

לאחר הבדיקה של הנכסים, ההכנסות וההוצאות, ניתן לדעת על איזה רכוש רוצים להגן, כמה מתוכו צריך לשמור וכמה מתוכו יכול להיות נזיל ולשימוש חופשי של הבן או הבת.

מומלץ מאוד לעשות תהליך זה יחד עם הבן או הבת, על מנת שיהיו שותפים בתהליך ויוכלו להביע את הרצונות שלהם לגבי עתידם.

ללמוד איזה כלים קיימים לטובת הגנה כלכלית על רכוש:

אחרי שעשינו סדר ברכוש של הבן או הבת, נביא בפניכם כמה דוגמאות לכלים המאפשרים להגן עליו, בד בבד עם מתן חופש לפעול בחלק ממנו באופן עצמי.

סוגי חשבונות כספים והשקעות:

- חשבונות נפרדים - אפשרות לנהל כמה חשבונות וכך להפריד בצורה מסודרת בין מטרות שונות של חשבון עם סכומים שונים, ולתת הרשאות והגבלות שונות בכל חשבון.

- חשבון נאמנות - אפשר להגדיר חשבון בנק שיהיה למטרה מסוימת בלבד, ושהבנק ישחרר את הכספים רק למטרה הזו, ובאישור של גורם כזה או אחר.
- תכנית חיסכון/ פיקדונות - אפשרות לסגור כספים לתקופות מוגדרות עם ריבית. ניתן לקבוע מתי הסכומים יפתחו לשימוש.

הגבלות והרשאות בתוך החשבון:

- מיופה כוח – אפשרות לפעול בתוך החשבון מטעם האדם.
- שותפים בחשבון - אפשרות לחשבון בנק מנוהל בשותפות, עם קביעה של תפקיד כל שותף.
- נאמן בחשבון - אדם שתפקיד לדאוג שהחשבון ינוהל לטובת האדם
- אישור חתימה - בחשבונות בנק ניתן לקבוע שפעולות מסוימות (או כל הפעולות) יעשו רק באישור של גורם נוסף.
- הגבלה של עריכת פנקס המחאות וכרטיסי אשראי.
- הגבלת חשבון כך שלא ניתן יהיה להכנס למינוס או לאפשר משיכה עד גובה מסוים בלבד.
- כרטיס משיכה עד סכום מסוים.
- התראות על משיכת יתר.
- שימוש בהוראות הוראות קבע מסודרות לתשלומים.
- ניהול החשבון באופן דיגיטלי והפרדת הרשאות לצורך קבלת מידע וביצוע פעולות.

הגבלות על נכסים:

- רישום הערת אזהרה בטאבו על פעולה הנוגעת לנכס.
- עריכת חוזים באופן המחייב אישור חתימה של גורם נוסף.

כעת, ככל הניתן יחד עם הבן או הבת, ניתן לעבור על מיפוי הרכוש שלהם, לראות מה הנכסים, ההכנסות וההוצאות. לבחון, ככל הניתן יחד, על מה יש לשמור וכיצד, כמו גם אלו כספים יכולים להיות נזילים לשימוש חופשי של הבן או הבת.

חשוב לזכור: המדובר בתכנית ארוכת טווח שיכולה להשתנות בתקופות שונות בחיים.

**משפחות יקרות! מוזמנות לפנות לצוות המקצועי שלנו
 במרכז מידע ומיצוי הזכויות של קשר:**

www.kesher.org.il contact@kesher.org.il 1-700-501-601

חשוב! האחריות על שימוש בתוכן דף מידע זה הינה על אחריות הקורא בלבד, והמידע, שמוצג בצורה מתומצתת ומתעדכן מעת לעת, איננו בא להחליף כל ייעוץ או ייצוג מקצועי לרבות משפטי או בירור מלא מול הגורמים הרשמיים העוסקים בנושא. כל הזכויות שמורות לעמותת קשר- הבית של המשפחות המיוחדות.